

השבוע בקו

ספרים אלו
ניתן להאזין לשמיעות מובחרות על

קדושת חודש אלול

באופן השווה לכל נפש
במסך השבוע בשלוחה 1

נהנה

גליון שבועי ליליד אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' התלמודי

פרשת ראה תשפ"ו / גליון תי"ז

ה'שידור הוסי' בספרי חסידות

לשבוע הבעש"ט
ספה"ק מאור עינים (נשא)

יום	מד"ה
ראשון	והו שאמרו חז"ל במשנה
שני	ולכן אמר הבעש"ט
שלישי	והנה מורי ורבי הרב מוה'
רביעי	והנה תשועת ה' כהרף עין
חמישי	ומטעם זה הוא בלתי אפשרי עד סוף הפרשה

להצטרפות למנוי לחוברת החודשית עד הבית
ניתן להירשם בקול דודי 03.5.100.200 שלוחה 33

פטרון הגליון לפרשת ראה

מוקדש על ידי ידירנו החשוב מחשובי תומכינו
הרה"ח ר' **יונה פערל** שליט"א בריח התיכון
לעילוי נשמת אמו האה"ח מרת **"חורית" בת"ר אלימלך**
נלבית כ"ג מנחם אב תשנ"ג. נ.צ.ב.ה.

נקודה מותק דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א **רוח אפנו**

בהכרה שכל הנסיונות והסתרות מעמיד לנו השי"ת כדי לבחון נאמנותנו ממילא יתעלם על הנסיונות, ויתגלה כח הנשמה

בפרשתנו הקב"ה אומר לבני ישראל **ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה**. ויש לבאר כיצד אפשר להתגבר ולבחור בהברכה ולא בהקללה, הלא העולם הזה הוא נחמד למראה לטוב למאכל.

והנה בזה"ק (תרומה קסג) ממשיך את היצר הרע המלך שרצה להיטיב עם בנו, אבל רצה שיקבל ההטבה בשכרו ולא בחינם. מה עשה המלך, ציוה לו ציוויים כך וכך לא תעשה. ופקד על אחד מעבדיו שיפתה את בנו לכך וכך, כדי שיתגבר הבן ולא ישמע לו, ואז יתגלה נאמנותו לאביו המלך ויטיב לו בשכר זה. והנמשל הוא הדחי"ת רוצה להטיב לנו, ולכן ברא את היצר וכל העולם הזה לפתות את ליבנו, והכל כדי שלא נתפתה להם, ויתגלה נאמנותנו אליו, ויטיב לנו.

וכשתבוננו בזה דכל העולם הזה וכל מה שמושך אותנו איננו מציאות אמיתי של טוב כלל, אלא כל מציאותו הוא רק כדי שלא נימשך לזה, אלא אדרבה נתגבר שלא להפתות להם, אלא ללכת אחרי החיים הטוב האמיתי רצון השי"ת.

ומה שאנו רואים לפעמים שפיתויי היצר גדול מאוד, ומתפתים אחריו ח"ו מפני הקושי הגדול לסרב לפיתוי, אין זה הכח הרגיל של היצר, דהלא השי"ת בראו כדי שלא נתפתה אליו. אלא כוחו הרב לא נתגלגל אלא על ידי שאנחנו הלכנו אחריו, כי כל עבירה מגדיל כוחו, כמו שאמרו חז"ל (סוכה נב) דמתחילה היצר הרע הוא אורח, ולבסוף נעשה כבעל הבית.

ומכל מקום בכל מצב שהוא לא אבדנו ח"ו תקוותנו, ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו (ע"ז ג). ויש בנו נשמה קדושה דאי אפשר לפגום בו לגמרי, ונאשר בנו תמיד הקשר עם השי"ת שקיבלנו במתן תורה "אנכי ה' אלוהיך". ולכן יש לנו להתעורר ולקבל על עצמנו להשתעבד לרצון השי"ת, ולדביקות אליו, ועל ידי קבלת עול השי"ת כבר יאיר לנו רוח קדושה, שנוכל להתגבר על היצר, ולדבקה רק בו יתברך.

והנה **ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה**, שיש לנו להתבונן שגם הקללה נתן לנו השי"ת, והוא בכדי להטיב לנו. ובהכרה זו ממילא אין שום מקום להתחבר לרע כלל. וגם יש בנו כח ה"אנכי" שבו נוכל תמיד לדבוק בטוב.

ובפרט בחודש אלול אשר הם ימים שנתרצה השי"ת לישראל לתת הלוחות שניות, מאיר הקשר בין ישראל להשי"ת האנכי ה' אלוהיך, ואפשר לשווק ולהתחבר להשי"ת, וזה יהא הכנה לימים הנוראים.

מקור: רעוא דרעיון תשע"ז; הדעה והדירבור שני"א

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה

דיבורי חסידות

נהנה שאתה נהנה

בא הרה"ק מבארדיטשוב ואומר לנו **"ראה אנכי נותן לפניכם היום" - יש תענוג שאותו אתם יכולים כבר היום להתענג!**

תשמעו לי ותעשו מצוה - זה גופא יהיה הברכה, כי אין תענוג גדול יותר מזה כנ"ל **"שכר מצוה מצוה"**, מה שאין כן גבי קללה חס ושלום דוקא **אם לא תשמעו, הוצרך לכתוב 'אם'**. בגן עדן יהיו תענוגים גדולים בהשגת אלקותו יתברך שבמצוות שקיימנו, וזה יהיה שכר אין קץ. אבל לא צריך לחכות לגן עדן לתענוגי המצוות, כבר עכשיו יש לנו תענוג אין קץ - התענוג במה שהקב"ה מתענג.

להתענג בתענוג

מאחורי המילים של היקדושת לוי' מסתתר כאן סוד גדול ונורא. ישנם שני תענוגים בתורה ובמצוות: יש את **תענוג של יהודי** - שמתענג בדביקותו עם השי"ת שמתגלה אליו וחפץ בו, ויש את **תענוג של השי"ת** - שמתענג בדביקותו עם ישראל שחפצים בו ומגלים ומקריבים עצמם אליו.

אבל התענוג של יהודי הוא בעיקר בעולם האמת בגן עדן ולעתיד לבוא, כאשר האור האלקי בתורה ובמצוות יאיר ויזרח עלינו. כאן ועכשיו בעולם, כשהנשמה בגוף העכור והמסתיר, עדיין אין אנו עומדים על התענוג האמיתי שבדביקות השי"ת. ואף זהרורי האור המציצים אלינו מעט מזער בתורה ובמצוות, אינם נגלים לכל יהודי בכל עת. זה תלוי הרבה במצבו ובזיכוכו ובדרגתו הרוחנית. אפשר לומר שעיקר התענוג של יהודי בדביקותו עם השי"ת, הוא "מחר לקבל שכר", וגם המעט שיש היום, תלוי לגמרי בנפשות ובזמנים ובמצבים.

בא הרה"ק מבארדיטשוב ואומר לנו **"ראה אנכי נותן לפניכם היום"** - יש תענוג שאותו אתם יכולים כבר היום להתענג! בכל עת ובכל זמן! ומהו? **התענוג בתענוג של השי"ת**. אמנם אתה לא מרגיש את קרבת השי"ת, ואתה לא מתענג בקרבתו ובהשפעתו, אבל אתה כן יודע שהוא יתברך כן מרגיש אותך, הוא כביכול מרגיש את קרבתך, והוא כן מתענג בך, בקרבתך, ובמאמצין להתקרב אליו. ומה אתה בעצמך מתענג, מזה שהוא מתענג (והאמת היא שגם אצל השי"ת עיקר העונג העליון כביכול הוא במה שיהודי מתענג ממנו, ולכן דווקא כשאתה מתענג - הוא מתענג יותר, וממילא גם אתה מתענג יותר בתענוג, והוא בתענוג, וממילא אתה בתענוג, וחזור חלילה).

ומזה אתה יכול להתענג בכל מצב. גם כשאתה לא מרגיש כלום, ולא רואה כלום, אבל אתה יודע שהשי"ת רואה ומרגיש ומתענג ממך - ומתענג מזה שהוא מתענג.

כדי להגיע אל התענוג הזה אינך צריך שום השגות גדולות ושום הארות עליונות, אלא אמונה פשוטה ובורה. פשוט להאמין שאני מאחד לגמרי בהשי"ת ואני כל כולי חיות ומציאות, ולהאמין שהוא משתוקק אלי ואוהב אותי ומתענג בי ובקרבותי אליו. האמונה הזאת - כשאתה חוזר ומשנן אותה שוב ושוב - תייצר בקרבך בדרך ממילא תענוג עצום כל פעם שאתה שומע ויודע שהוא יתברך מתענג בכלל, ובוודאי ובוודאי כאשר מתענג ממך.

"איפה היית בשבוע האחרון, לא ראיתי אותך?", שואל שמערל ליענקל.

"הבן שלי אייזיק, בלי עין הרע", משיב יענקל בצהלת פנים, "הוא נבחן לאחרונה על כל 'אורח חיים' ו'יורה דעה', גדולי הרבנים שליט"א היללו אותו, הוא קיבל 'יורה יורה', רציתי קצת לבטא את ההערכה שלי כלפיו, גם רציתי שינוח מעמל המבחנים, לכן ארגנתי לו שבוע במירון. זה התענוגים שלו, אתה יודע, הוא ישב שבוע ולמד במרפסת, או, איזה תענוג היה לראות אותו יושב ולומד..."

"אני לא מבין", מתפלל שמערל. "אתה ישת אתה שבו במירון? לא היה לך מה לעשות? תגיד, מישוה שילם לך על זה? לא מצאת לך מה לעשות רק לעמוד ולשרת אברך בן עשרים ומשהו למשך שבוע במירון... אני הייתי מבקש על זה עשרת אלפים שקלים..."

"שמערל!", יענקל היה בהלם גמור, "אתה איתי? אני מדבר איתך על מישוה זר? אני מדבר איתך על הבן שלי, הבן שהתעטר ברבנות בעשרים ושבע? מישוה צריך לשלם לי על כך או שאני זה שהייתי משלם לו גם שבוע במזיבו? כדי לראות אותו נהנה?..."

אין לך שכר יותר מזה

הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע מלמד אותנו בפרשתנו אחד מעיקרי מיסודי החסידות והיהדות: התענוג בעשיית תענוג לבוא יתברך.

ובלשון קדשו: **"ונראה דידוע דברי חכמים ז"ל דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אבל יש שכר אחד שאדם מקבל אף בזה העולם, והוא ד'שכר מצוה מצוה', רוצה לומר דשכר של מצוה הוא המצוה גופא שעשה, דאין צריך יותר שכר, רק זה גופא שזוכה לעשות מצוה, ועשה תענוג להבורא - אין לך שכר יותר מזה"**. הקב"ה נהנה ומתענג! מה אני צריך יותר? כשאני מאמין ומציייר לי בעיני רוחי את הקב"ה מתענג - זה התענוג האדיר ביותר שיכול להיות.

כמו במשל, כשאתה עושה תענוג לבן היקר שלך, אתה כבר לא צריך שום שכר נוסף. זה השכר הכי גבוה שישו למה? כי הבן שלך זה אתה. כשאתה רואה אותו נהנה, זוהי הנאה הגדולה ביותר שיכולה להיות לך. כן הדבר בתענוג הבורא יתברך, שאתה כל כולך - הוא, וכל כולך מציאות השי"ת, והוא אוהבך ואוהבך, הרי כשאתה יודע שאתה מתענג, זה התענוג הכי גדול האפשרי.

וזהו התענוג שיהודים כבר זוכים לו עלי אדמות, עוד לפני שיגיעו לתענוגי גן עדן. **"זהו שאמר הפסוק 'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה', רוצה לומר אפילו בעונכם חיים כשתעשו מצות הבורא תקבלו ברכה בזה העולם. ומפרש מהו הברכה, וזהו שאמר הפסוק 'את הברכה' - אשר תשמעו, זה גופא מה שאתם**

רגש לתפלה

למה לקבל רגש בתפילה, זה לקבל רגש בקשר עם הקב"ה? ואיך מפתחים את זה?

אברהם יצחק: א גוט יאר משפיע.

משפיע: אה, א גוט יאהר, כבר חכיתי לך. מה נשמע אתך?

אברהם יצחק: ברוך השם, טוב מאד.

משפיע: נו, על מה נדבר היום?

אברהם יצחק: הייתי רוצה להמשיך לדבר על עניין התפלה.

משפיע: על איזה נושא מיוחד בתפלה? או בכללית על עניין התפלה?

אברהם יצחק: לא משהו מיוחד, אני רוצה חיזוק כללי על תפלה.

משפיע: אתה באמת צודק. כולנו צריכים חיזוק תמידי על תפלה. הרי התפלה היא מהדברים הצריכים חיזוק בכל יום, ובפרט שהרי מתפללים בכל יום אותו נוסח התפלה, בוודאי צריכים חיזוק על זה.

אברהם יצחק: נכון.

משפיע: הנקודה העיקרית לדעתי היא להצליח להתחבר אל התפלה. לעורר אצלנו בלב רגש לתפלה, א געפיל צום דאווענען.

כמו שיש מושג להרגיש טעם בשבת, וכמו שיש אנשים שיש להם רגש מיוחד למצוות ד' מינים, או רגש מיוחד לעסוק בחסד ולחלק אוכל ומזון לנוזקים, כך צריכים אנו ללמוד לפתח אצלנו בלב רגש ו'געפיל' אל התפלה. זה דבר שצריכים להשקיע בו, צריכים ללמוד את הנושא, ואת התוצאות רואים מהר מאוד בסיעתא דשמיא.

אברהם יצחק: אכן מה צריך לעשות?

משפיע: לפני שנדבר מה צריכים לעשות, הייתי רוצה לדבר קודם כל מה זה בדיוק המושג הזה של געפיל ורגש אל התפלה, ומה הם התוצאות למעשה אחרי שיש כבר את הגעפיל והרגש אל התפלה.

אברהם יצחק: מה השאלה? רגש לתפלה זה כאשר רואים בחור שבוער בתפלה 'ער ברענט ביים דאווענען' מתפלל בקול ובהתלהבות, זה סימן שיש לו רגש וגעפיל בתפלה.

א געפיל צום אייבערשטן

משפיע: זה נכון אמנם שמי שיש לו חיבור ורגש אמיתי אל התפלה, בווער ומתלהב בתפלה. אבל זה כבר תוצאה של החיבור והגעפיל הפנימי. אני רוצה לדבר על השורש: הייתי רוצה להסביר מה זה בדיוק הרגש והחיבור הזה. מה פירוש המושג 'א געפיל צום דאווענען'?

אברהם יצחק: נו, אז מה זה באמת געפיל לתפלה?

משפיע: הייתי קורא לזה 'א געפיל צום אייבערשטן', חיבור אל הקב"ה. זה בעצם הנושא. כאשר אנחנו מדברים על רגש וחיבור אל התפלה אנחנו מדברים בעצם על חיבור ורגש אל הקב"ה. יכול להיות כל מיני אנשים שלומדים הרבה, עושים הרבה מצוות, ואפילו אולי מתפללים הרבה, אבל בעצם זה עדיין לא מתוך חיבור ורגש פנימי אל הקב"ה. וכאשר אנחנו רוצים לפתח חיבור ורגש אל התפלה צריכים לעורר את החיבור והקשר אל הקב"ה.

אברהם יצחק: מה הקשר? למה זה נושא ששייך דווקא לתפלה? הרי כל אחד צריך לפתח קשר וחיבור אל הקב"ה, וכמו שהמשפיע בעצמו אומר שיש כאלו שלומדים ועושים מצוות ועדיין חסר להם קשר אמיתי עם הקב"ה, זאת אומרת שגם כאשר יושבים ולומדים צריכים גם כן לפתח קשר וגעפיל אל הקב"ה. אז למה המשפיע מקשר את זה דווקא לנושא התפלה?

משפיע: כי הקשר והחיבור אל הקב"ה מתבטא דווקא בתפלה! שם הוא המקום שבו אנחנו בונים ומפתחים את הקשר שלנו עם הקב"ה, ושם זה מתבטא.

אברהם יצחק: וכאשר לומדים? זה לא מבטא קשר עם הקב"ה? הרי כתוב בכל הספרים שהקשר הכי חזק הוא

דווקא על ידי תורה?

משפיע: אתה שואל טוב, ואתה אומר דברים נכונים. זה נכון מאוד שהדביקות הכי חזקה והקשר הכי חזק שיש לנו עם הקב"ה הוא דווקא על ידי תורה. כי התורה היא ממש חכמתו של הקב"ה כביכול, וכאשר אדם לומד את התורה הקדושה, הוא מכניס בקרבו ובנפשו את הקב"ה ממש. זה קשר וחיבור שאין למעלה ממנו. אבל כל זה הוא 'מלמעלה למטה' - דהיינו שכל זה הוא מצד הקב"ה! הקב"ה הוא זה שמצמצם את עצמו אלינו כביכול, הוא וחכמתו נכנסים ממש בתוך המוח והלב שלנו בכל דיבור ומחשבה של תורה. אבל עדיין יכול להיות שהאדם מצד עצמו עדיין לא פיתח בקרבו שום קשר וחיבור וגעפיל להקב"ה.

וזהי אמנם המציאות, שהקב"ה שוכן ומתקשר עמו על ידי התורה והמצוות, אבל הוא מצד עצמו בכלל לא חושב על הקב"ה, ואין בלבו רגש וגעפיל לקרבת הש"ת. ואת הרגש והגעפיל הזה מעוררים ומפתחים דווקא על ידי התפלה!

אברהם יצחק: איך יכול להיות כזה דבר? איך יכול להיות שאדם יישב וילמד שעות ארוכות בלי געפיל להקב"ה?

משפיע: קודם כל זה המציאות! המציאות היא שלא דווקא כל מי שלומד יש לו את הקשר והגעפיל אל הקב"ה. ואם תשאל אותי למה הוא באמת לומד? זה יכול להיות מכל מיני סיבות. קודם כל התורה עצמה מתוקה מאוד, יש סוגיות רחבות, סברות עמוקות, חשבונות נפלאים, ובחור בעל כשרון מוצא סיבה מספיקה לשבת וללמוד. חוץ מעוד שאר חשבונות ורווחים צדדיים שיכולים להפיק מן הלימוד בזה ובבא. למעשה, יש הרבה סיבות לגרום לאדם ללמוד, ללא קשר דווקא עם חיבור וגעפיל להקב"ה.

אבל בתפלה זה לא ככה! לא שייך להתפלל ברגש ובחיבור פנימי בלי קשר וחיבור וגעפיל להקב"ה! יכול להיות אולי כמה ימים פה ושם שמתעורר רגש להתפלל בכוונה ובקול, לפעמים זה מכח הרבים שיש מצב חזק בתפלה סביבו שגורר ומושך אותו עמם, ולפעמים זה מכח התרגשות של שמחה, או לחילופין עובר עליו איזה צער ומצוקה, שבוודאי קורה שהאדם מתעורר ומתלהב להתפלל ברגש וכוונה, אבל כל זה הוא בעצם חיבור חיצוני, ההתלהבות והרגש היו מכח דבר חיצוני. כי להתפלל ברגש והתלהבות באופן קבוע, יכול להיות רק מכח חיבור וגעפיל פנימי להקב"ה.

אברהם יצחק: טוב, אז בא נשמע כבר מה זה הגעפיל והקשר שמדברים כל הזמן? אפשר להסביר את זה במילים? מה זה בדיוק?

מעוניין בקשר

משפיע: זה הרבה יותר פשוט משאתה חושב. זה פשוט מאוד. אדם רוצה ומעוניין שיהיה לו קשר עם הקב"ה! הוא יודע שיש בורא בעולם, שברא אותו ואת כל העולם, והוא מחיה אותו בכל רגע, ונותן לו כל צרכיו בכל רגע, והכל תלוי בו, וכל מה שהוא צריך נמצא אצלו, והוא פשוט רוצה קשר איתו! 'ער וויל האבן שייכות מיט אים', הוא רוצה להיות קרוב אליו! הוא רוצה להרגיש קרוב אליו! זה אומר שיש לו געפיל וחיבור אל הקב"ה. וכאשר יש לו געפיל כזה, הוא מחפש לבטא את זה, והמקום שבו יכולים לבטא את זה הוא בתפלה דווקא.

אברהם יצחק: לא ברור לי בדיוק מה זה הגעפיל והקשר הזה? מה פירוש שהוא רוצה להיות קרוב? איזה סוג הרגשה זה?

משפיע: הבה נביא לך משל מהחיים שלנו. תאר לעצמך שמתפשטת שמועה בישיבה שאיזה תלמיד חכם גדול ועובד השם מופלג עומד להגיע לישיבה כמה פעמים בשבוע, ויהיה הזדמנות לבחורים לשוחח עמו בסוגיות הנלמדות ובכל עניני עבודת השם... מיד מתעורר בלב כל אחד ואחד רצון ותשוקה להצליח ליצור עמו קשר, וכאשר הוא כבר מגיע ומסתובב בין כתלי הישיבה, תראה בחוש איך שכל אחד מנסה ומשתדל למצוא חן בעיניו, ומקווה בכל לבו שיצליח להיות מהמקורבים אליו. סוג כזה של

הרגשה אנחנו מדברים! זה תשוקה וחשק לקשר קרוב ופנימי. זה תשוקה למצוא חן בעיניו, ולהיות מאלו שהוא נהנה מהם וחופץ בקרבתם.

אברהם יצחק: אבל איך עושים את זה כלפי הקב"ה?

משפיע: ממש כמו המשל. תנסה לחשוב, למה במשל שדיברנו רוצה כל אחד לבנות קשר עם האדם החשוב הזה? כי הוא מכיר שהוא אדם גדול מאוד, וזה זכיה גדולה להיות בקרבתו, והוא מכיר כמה שיכולים לקנות ממנו בתורה בעבודה, והוא יודע כמה הקשר הזה יכול להוסיף לו לכל ימי חייו, זה סיבה להשתוקק למצוא חן בעיניו ולהיות עמו בקשר קרוב ופנימי. כל זה הוא רק משל קטן כלפי הקב"ה, כי הרי הקב"ה הוא הכל ממש, כל הצלחה ורווח שבעולם, רק ממנו, רק הוא יכול להיטיב, רק הוא יכול להושיע, ורק ממנו באים החכמה והתורה ודרכי העבודה, בקיצור, כל מה שרק האדם רוצה נמצא אצלו יתברך. הקב"ה הוא מקור כל ההנאות והתענוגים, מקור כל ההצלחות, מקור כל הטובות בעולם הזה ובעולם הבא, והוא הדבר האמיתי היחיד שקיים! כל העולם כולו על קרבו ועל כרעיו אין לו שום מציאות אמיתית לעצמו, הכל הוא רק הקב"ה! הקב"ה הוא החיים שלנו והוא המציאות שלנו! וככל שהאדם קולט את זה, מתעוררת בלבו תשוקה ורצון אל הקב"ה.

אברהם יצחק: ומה זה קשור לתפלה? יכולים להתבונן בכל זה בכל שעה ביום... למשל אנחנו מדברים את זה עכשיו שלא בשעת התפלה, וזה מעורר תשוקה להקב"ה. אז מה זה קשור דווקא לתפלה?

משפיע: קודם כל, כאשר יש לאדם את התשוקה להקב"ה, הוא רוצה לדבר אליו! הוא רוצה להתפלל אליו, הוא רוצה להודות לו, הוא רוצה לשבח ולפאר אותו, והוא רוצה לבטא בכל מיני צורות ואופנים את הקשר שלו עמו, והקשר הכי חזק מתבטא בדיבור דווקא, וזה נהיה דווקא על ידי התפלה. וחוף מזה, הקשר הזה שאתה מרגיש עכשיו כאשר אנחנו מדברים, יתפוגג ויעלם מהר מאוד אם לא תכניסו בתפלה. כי כאשר מבטאים ומכניסים את הגעפיל להקב"ה בתיבות התפלה, זה נחקק בלבנו, ונהיה מציאות קיימת בנפשינו.

אברהם יצחק: זאת אומרת שאם אני רוצה חיזוק בתפלה, ואני רוצה שיהיה לי יותר התעוררות והתלהבות בתפלה, אני צריך לעורר ולבנות בקרבי געפיל וקשר פנימי אל הקב"ה, וזה יגרום לרומם את כל התפלה שתהיה בחיות והתלהבות פנימית ואמיתית.

משפיע: בדיוק. זה מה שצריך לעשות.

אברהם יצחק: ואם אחד נעמד להתפלל ולא מרגיש התעוררות והתלהבות, זה אומר שאין לו קשר וגעפיל להקב"ה? מי שיש לו קשר וחיבור להקב"ה חייב להרגיש התעוררות והתלהבות?

משפיע: לא. ממש לא. כי אנחנו מדברים על רגש פנימי. והרגש הפנימי לא תמיד מתבטא בקול רעש גדול. כי לפעמים הלב סתום ויבש, והסיבה לזה היא הרבה פעמים כי הקב"ה רוצה שנחפש אותו ונדרוש את קרבתו אפילו כשהלב סתום ויבש. אבל זה לא אומר שבמצב כזה אין לו געפיל וקשר להקב"ה, כי זה גופא שכואב ומיצר לו על חסרון ההתלהבות, ומחפש את הדרך לפתוח את הלב, זה בעצמו מוכיח כמה געפיל וקשר יש לו להקב"ה.

כי אחד שאין לו געפיל וקשר פנימי, אם זה לא מצליח לו בדיוק כפי שרצה, עוזב את הכל ומתפלל בצורה יבשה וחיצונית. אבל מי שמחפש ורוצה בקשר הפנימי עם הקב"ה, ודורש ומשתוקק לקרבתו, ויודע ומאמין שהקב"ה נמצא בכל מצב, ורוצה גם בו בכל מצב, לא יעזוב את העבודה בשום אופן ומצב, וינסה בכל דרך למצוא את הקשר עם הקב"ה, וזה בעצמו מוכיח שיש לו קשר עם הקב"ה. זה לדעתי שורש הגישה לכל עניין התפלה. ואני חושב שנקודה זאת מספיקה להיום.

אברהם יצחק: באמת שמעתי כאן דברים חדשים, ואני מקוה להצליח לעורר בליבי את הרגש הנכון לתפלה. יישר כח גדול.

הכרה מתוך שביעה

למה חיוב ברכת המזון הוא דווקא על אכילת פת? ומפני מה אין מברכים רק כשאכלו כדי שביעה? ולמה צריך להזכיר בברכת המזון של שבת ויום טוב מעין המאורע? מאמר שני במצות ברכת המזון

אין חיוב ברכת המזון מן התורה, וכמו שדרשו 'ושבעת' זה שתיה, הישית והא' מוח הבית, שהוא הכלי לאור החכמה לפשוט ולגלותו, לכן לאכילה נצרך שתיה, בבחינת יחוד חכמה ובינה, המשלמים זה את זה.

ועל שבעת המינים מברכים 'ברכת מעין שלוש' שהוא מעין ברכת המזון, ואפשר לומר ע"פ דברי הב"ח הידועים (סי' ר"ח) שעל ידי אכילת פירות ארץ ישראל, אנו ניזונים מקדושת השכינה השוכנת בקרב הארץ ומטהרתה, ולפי' אפשר שמה ש'שבעת המינים' חשובים גם בחוץ לארץ יותר משאר פירות, כי כיון שהתורה שבחה בהם את ארץ ישראל, שמע מינה שפירות אלו מיוחדים לארץ ישראל, וגם כשגדלים בחוץ לארץ מקבלים הם עכ"פ איזה בחינה של הארה מקדושת הארץ, לכן באכילתם נשפע הארה והשגה מיוחדת במוח האדם, עד שמכוחם יוכל להכיר ולברך את השי"ת.

ג

מאכלי שבת ויום טוב

יודע שמאכלי שבת ויום טוב שונים במהותם ממאכלי ימות החול, (כידוע מסוד עליית העולמות בשבת ויום טוב, ועד שקלי' נוגה נכנס ומתבטל לפני הקדושה), ולכן על ידי מאכלי שבת ויום טוב נשפעים מוחין זכין וצלולים הרבה יותר מאשר מאכלי ימות החול, ועד שההכרה מתוכם בהש"ת ובכבודו המלא עולם הוא לאין ערוך מאשר באכילה בימות החול, וממילא הברכת המזון של שבת ויום טוב שונה במהותה, והוא במעלה יתירה הרבה מהברכת המזון של ימות החול.

ואכן כן מצאנו בכתבי הארז"ל (שער המצוות פרשת עקב) ששונים הם כוונות ברכת המזון בשבת ויום טוב וראש חודש מבימות החול, והם במעלה יתירה מימות החול, שבימות החול יש לכוון ב' הברכות של ברכת המזון שהם בסוד ד' אותיות שם אדני, ולעומתם בשבת הם בסוד ד' אותיות שם הוי"ה, וידוע ששם הוי"ה הוא עיקר גילוי אלוקותו יתברך, מה שאין כן שם אדני' הוא גילוי שעל ידי לבושים.

ואכן בימות החול גם כאשר יימשך לאדם מוחין על ידי אכילתו ויכיר בהש"ת, מ"מ יכיר בו רק על ידי לבושים, מה שאין כן על ידי קדושת סעודת שבת יימשך מוחין זכין כל כך עד ש'שולא יכנה עוד מורין', ויאיר בנו עצם אור אלוקותו ללא לבושים מכסים. (וכן ביום טוב ד' הברכות - הם בסוד ד' אותיות שם הוי"ה, אמנם הוא שם הוי"ה במילוי ס"ג, והוא במדרגה למטה משבת, אמנם הוא לאין ערוך גדול מימות החול. וגם בראש חודש א"ש שהוא בסוד שם אדני, מ"מ הכוונה שונה מימות החול, והוא במעלה יתירה לאין ערוך, ואכמ"ל).

באמת מה שיש מצוה לעשות סעודה בשבת ויום טוב, וכן נפסק בשו"ע גבי ראש חודש, וכן משתה ושמחה דפורים, (וסעודה הרשות דחנכה שגם בהם יש סוד גדול כידוע), כי דווקא על ידי סעודות אלו יימשך באדם מוחין קדישין וישיג היטב את קדושת השבת והיום טוב, ולכן יש להזכיר בהם מעין המאורע, ולהוציא מכח אל הפועל את הקדושה המיוחדת המאיר בזמנים קדושים אלו, המושגים מתוך האכילה ושתיה, וכל שלא הזכיר אזי אם הסעודה הוא חובה גמורה צריך לחזור ולברך, כי עדיין לא ביטא ולא השיג את הקדושה המתגלה בימים אלו, כי מעיקר מטרות הסעודה שיכיר וישיג על ידי כך את קדושת השבת והיום טוב שהוא המהותית על ידי ברכת המזון, (ובדרך פטטיא דאורייתא יש מקום לדון באם עבר כדי עיכול וכבר אינו יכול לברך, שמא צריך לחזור ולאכול סעודת שבת ויום טוב, ואכמ"ל).

ואע"פ שבכח אכילתו ושתיותו והמוחין המגששים על דם ילמד האדם ויתפלל לאחר מכן, מ"מ צריך דווקא ללמוד על שלחנו, ולברך ברכת המזון כשהוא במצב של שביעה טרם יתעכל המזון, שאז נמצא באדם הארה מיוחדת להכיר בו ולהרגיש את אור אלוקותו יתברך. ולא עוד אלא שעיקר בירר המוחין והדעת מבחי' דעת יע' לידעת טוב' הוא על ידי ברכת המזון, וכמו שדרשו בבוע' ייטיב לבו' - שביך ברכת המזון, וברכת המזון משפיע על האדם שדעתו ומוחו יא צח וברור, וישתמש בהם בכל כוחותיו רק להש"ת ללמוד ולהתפלל ולדעות אמונה, יזכנו השי"ת.

מעובר מתוך שיעורו הקבוע של המשיפיע הגה"ר ר' בן ציון אפל שליט"א

ומפקחים דעתו להבין ולהשכיל. (אלא שכמו שמצינו שיש 'עץ הדעת טוב ורע', כן על דרך זה הוא בבחינת המאכלים, שעל ידי המאכלים הכשרים ובפרט על ידי מאכלי מצוה, מעוררים את הדעת טוב, ומתרחב האמונה והרדקות באדם האוכל, ולעומת זה האמאלות האסורות מעוררים את בחי' דעת הרע, ומטמטמים את מוחו ודעתו וליבו של האדם).

וזהו בעצם מפנימיות מצוות ברכת המזון להשתמש בשכלו ודעתו ובפשיטותו שנשפץ על ידי אכילתו ושתיותו, ולהתבונן על ידיהם בגדולת השי"ת רוב טובו וחסדו ולהודות לפניו ולברכו, ולכן המצוה לברך דווקא כשאלו כבדי שביעה שאז יתחזקו וייתוספו מוחין ודעות ובפשיטות באדם, עד שיוכל בכוחם לברך ולהודות להש"ת. (ומדברגן מברכים גם בשיעור כזית שהוא שיעור אכילה, ויש להסמך לזה מה שמצינו בגמ' סוכה ה"ל שעל ידי אכילת כזית דגן בכדי אכילת פרס יוסיף דעת, אלא שוודאי שעי' השביעה יתיישב האדם בדעתו בשלמות ויוזה למוחין שלמים, ולכן עיקר המצוה כשאלו כבדי).

ב

המוחין מחברים את האדם למקורו ושורשו

ובזה יבואר בעומק יותר למה המצוה הוא לא רק **להודות** להש"ת על טובתו, אלא **לברך** לפניו יתברך, כי עיקר המשתה הברכה ממקור העליון הוא על ידי המוחין קדישין חכמה בינה ודעת, כי עיקר ההסתר שבעולם וגלות השכינה, הוא 'גלות הדעת' מה שברוב עוזו יכחשו לך אויבך, ואין הנבראים מכירים שהש"ת הוא עיקר אשורא דכולא, והוא הנותן לך כח לעשות חיל, שממנו ית' תוצאות חיים לכל הנבראים, ובהו שכינתא בגלותא, שמחיה את הנבראים באופן של נפרדות בלתי התחברות למקור העליון, ואז השפע בא בהסתור ובצמצום גדול, אבל כאשר על ידי המוחין קדישין הנבראים פוקחים עיניהם ומכירים בהש"ת, בזה הם יוצאים מנפרדתם וזוכים להידבק בהש"ת עיקר אשורא דכולא, ואז השכינה הקדושה המחיה את כל הנבראים בחובה ודבוקה בשרש העליון, ומתברכת מברכה העליונה, ומשפיעה שפע וברכה לכל הנבראים.

נמצא שהמוחין קדישין המתעוררים על ידי האכילה ושתיה, הם עצמם מחברים את הבראה לשורשה, ומעוררים את הבראה העליונה. ולכן 'חכמה ובינה' זמנים 'אבא ואמא', שכמו שהאב ואם הם השורש ומקור לבניהם שמשם יצאו ונולדו, כן החכמה והבינה מעוררים את כל הנבראים להכיר בשורשם ומקור מוצאם, שהוא השי"ת עיקר אשורא דכולא.

ובאמת על ידי כיבוד האב והאם, יכיר הבן בהש"ת שהוא עיקר אשורא דכולא, ולכן מצוה להשוות הקב"ה כבודם לכבודו, כי בהכרת האדם שיש לו מקור, זה יפתח לו פתח להכיר במקור למקור, ועד למקור ושורש הכל שהוא השי"ת, ולכן במצוות כיבוד אב ואם מצוה ברכה בתורה 'למען יאריכון ימך ולמען טוב לך', כי אילן המחבר לשורשו גדל ומאריך ומוציא פירות, וכן על ידי כיבוד אב ואם שהאדם מתחבר בשורש העליון, על ידי זה הוא מתברך וגדל ומאריך ונשפע לו כל טוב. (והיות ויש שייכות בין ברכת המזון לכיבוד אב ואם, כלל מוכיחים לאחר ברכת המזון ברכה מיוחדת 'יהי חן חן וחסד' יברך את אבי מורי ואת אמי מורי'. וגם מה שמזכירים לאחר ברכת המזון ברכה לבעל הבית, כי כאשר האדם מכיר בטובת חברו הוא יוצא מישונו, עד שמכיר בטובתו של מקום, תלומד מה שמצינו בחז"ל 'שהכופר בטובתו של חברו, סופו שיכפור ח"ו בטובתו של מקום').

ובזה יתבאר למה מצוות ברכת המזון הוא דווקא כאשר אוכלים פת, כי עיקר כח ההכרה במקור ושורש העליון הוא דווקא על ידי אכילת פת, וכמו שהבאנו למעלה דברי חז"ל 'אין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שישמעו טעם דגן', נמצא שעיקר ההכרה באב ואם שהוא הפתח להכרת השי"ת עיקר אשורא דכולא הוא על ידי הפת, אלא ששאר המאכלים מצטרפים לסעודה, כי הם המוסיפים תוספת דעת והכרה וכבדו את תורתא שמביא לדקדק הדק הטיב בעומק הענין, וכן על ידי שאר המאכלים והמעמדים מתרחב הנפשיות והדעת, ומ"מ הם רק כתוספת, כי מבלעדי הפת לא ידע לקרוא אבא ואמא ולהידבק בשורש העליון. (ויש דעות שהשתיה מעבך גם כן, ובלא שתיה

בשונה מברכת הנהנין שאין לו שיעור, והאדם צריך לברך קודם אכילתו על כל מה שנהנה, הרי לעומת זה חיוב ברכת המזון מן התורה הוא רק כאשר האדם אכל ושבוע, דהיינו שאכל שיעור כבדי שביעה, ואפילו מדברגן שהחמירו יותר, מכל מקום הוא דווקא כאשר אכלו לפחות שיעור כזית או כביצה (וכמו שנחלקו בזה רבי מאיר ורבי יהודה), ויש להתבונן בפנימיות הענין למה שונה ברכת המזון מברכת הנהנין, וכי למה לא יברך האדם להשי"ת לאחר המזון על כל הנאה שנהנה באכילתו, כמו שמברך קודם אכילתו?

עוד יש להתבונן במה שמצינו שמזכירים את שבת ויום טוב וראש חודש וחנכה ופורים בתוך ברכת המזון, ובימים שיש חיוב סעודה אזי חיוב ההזכרה הוא כל כך, עד שאם טעה ולא הזכיר צריך לחזור ולברך ברכת המזון, ויש להתבונן בטוב הזכרות אלו, הרי בפשטות ברכת המזון הוא ברכה על מה ששבועו מאכילתו, ואם כן מאי נפקא מינה מאיזה סעודה שבענו, אם זה סעודת שבת ויו"ט או ראש חודש או סתם יום חול, ולמה יש להזכיר בתוך ברכת המזון? וגם כשיש חיוב סעודה, כגון בשבת שחייב לקבוע סעודה משום כבוד ועונג שבת, מ"מ קשה וכי ברכת המזון בא על כבוד ועונג שבת, הרי ברכת המזון על מה ששבע, וכיון שביך על עצם השביעה, למה יחזור ויברך בכדי להזכיר את השבת או היום טוב?

(ובפשטות הוא משום מה שנאמר [תהלים סח, כ] 'ברוך ה' יום יום', ודרשו חז"ל [שבת מ]. כל יום ויום תן לו מעין ברכותיו, בשבת מעין שבת, ביום טוב מעין יום טוב, [רש"י, ובסוכה מה: הוסיף רש"י] 'של חול מעין של חול, של יום מעין של יום' המאורע), אמנם לכאורה חיוב זה כבר מקיים על ידי ההזכרה והברכה המיוחדת שמזכירים ומברכים בתפילת שמונה עשרה בשבת ויום טוב וראש חודש, ולמה תקנו להוסיף ולהזכיר גם בברכת המזון?

א

המוחין של האכילה

זה יביא אותנו ליסוד גדול שברכת המזון אינו רק ברכות והודאות על האכילה, אלא ברכת המזון הוא בעצם תוצאה מהאכילה, שעל ידי שהאדם אוכל ושותה מתרחב ומתגדל שכלו ודעתו, עד שיש בכוחו להכיר בטובת השי"ת ולברכו ולהודות לו, ובעצם מה שאמרה תורה 'וברכת את ה' אלקיך' אינו רק ציווי, אלא הוא גם חלק מהבשרות טובות שהכתוב מבשר לישראל, שיוכל להכיר בהש"ת ולברכו, ולכן פסוק זה הוא כהמשך לכל הטובה העתידה לבוא לישראל כשינחלו את הארץ, שלא יחסר כל בה, ויזכו לאכול ולשבע, ובכח שביעתם יכירו בהש"ת ויודו ויברכו אותו.

כי הנה שכלו ודעתו של האדם מתרחב ומתגדל על ידי אכילת מזון, וכמו שרואים בחז"ל (ברכות מ) 'אין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שישמעו טעם דגן', ולכן דעת רבי יהודה (שם) שעץ הדעת היה חיסה, כי הדגן הוא המפתח את שכלו ודעתו של האדם, וכן מצונו (סוכה מב:) שקטן היכול לאכול כזית דגן בכדי אכילת פרס הוא בבחינת 'יוסיף דעת', וכן מצונו (בבא קמא עג) גבי רב נחמן שחזר בו מדבריו שאמר אתמול, והתנצל בפני רבא 'והאי דלא אמר לך באורחא, דלא אכלי בשרא דתורא, שכיון שלא אכל בשר שור, לא היה ביכולתו לדקדק היטב בטעמו של דבר, והרה"ק בעל התניא ז"ע מביא ארבע את דבריו רב נחמן אלו, שרואים מכאן ששכלו ודעתו של אדם מתרחבים על ידי אכילתו בדברים שטובים.

וכן מצונו שנפשו של האדם מתעוררת בו על ידי אכילתו עד שבכח זה יוכל לברך, וכמו שידועים דברי רבינו בחיי' (פרשת תולדות עה"פ ועשה לי מטעמים), שלכן בקש יצחק מטעמים, כדי שתהיה נפשו שמחה ומתענגת, כי בהתחזק כוחות הגוף יתעוררו כוחות הנפש, ומתוך שמחת הנפש תחול עליו רוח הקודש, **ומטעם הזה יזכיר הנפש בכל פעם ופעם עם הברכה**, 'בעבור תברכך נפשי', 'בעבור תברכני נפשי', 'למען תברכך נפשי' ע"כ.

זה מה שמצינו בכתבי הארז"ל שהאכילה ושתיה משפיעים ומשפיעין את המוחין קדישין - חכמה בינה ודעת, וכמבואר בדברי קדוש בכמה מקומות שעי' האכילה נמשך מוח החכמה המכונה 'מוחין דאבא', ועי' השתיה נמשך מוח הבינה המכונה 'מוחין דאימא'. וכידוע מסוד מצוות אכילת מצה, שעל ידי המצה נשפע מוח החכמה, ומתחזק האמונה בליבות בני ישראל, ועי' "ארבע הכוסות" נמשך מוח הבינה, ומתעורר שמחה ונענוג ודבקות בהש"ת.

ולכן מצונו בחז"ל שהמצה הוא הלחם שעונים עליו בדברים הרבה, כי כל הכח לספר ביציאת מצרים ולהודות ולהלל להש"ת, הוא מכוח המצה והכוסות המעוררים שכלו ודעתו של האדם, והם המשפיעים בו אמונה, וכל זה כי בתוך מאכל האדם נמצא כוחות נפלאים המתבררים ונכנסים במוח האדם, שהם המוחיקים את מוחו

דשפיה / כללי ודצי קודש ממאורי החסידות

כשאוהב מאוד את הצדיקים, אזי ע"י התחברות עמהם יש לו דביקות ברצונם הטוב, וזה טוב לו לעבודת ה', לכמה עניינים שהיה קשה לו לכדו.

הרה"ק 'החזון מלובליץ' ז"ע (זאת זכרה דוקא א)

יסורי הנפש - תכליתם ומהותם (ב)

אם זה נגד הבחירה שלך - זה יסורים • חובת ההשתדלות להתרפא • כלל ברזל: זה לא אני

שאלה:

אני מתמודד עם מחשבות טורדניות וכפיתיות, גם בענייני אמונה וקדושה, ושאלתי כמה משפיעים בעניין זה, וענו לי שאין הדבר שייך לעבודת השי"ת כלל, ואין זה שום חסרון כלל, אלא שייך לרפואת הנפש.

ויש לי בזה כמה שאלות:

א. קודם כל הייתכן לומר שמחשבות של היפך אמונה וקדושה ח"ו לא יהיו שום חסרון בעבודת השי"ת? ב. וכי מצאנו בספח"ק שיש מחשבות של היפך אמונה שהן מחלה ולא עבירה? למה הדבר אינו מופיע בספרי הקדמונים? ג. אם אין זה שייך לעבודת השי"ת, מה זה כן? כלומר, מה ההגדרה של מה שאני עובר עלי? מה התכלית בכל זה? ד. איך אני מבדיל בין מחשבות שהן חסר אמונה ח"ו מצד הפנים, ובין מחשבות שאינן כי אם חולי הנפש ואין בהן שום פגם וחסרון? ה. מה באמת העצה לנוכח מצב כזה, כאשר המחשבות הטורדניות מטריפות את דעתי ואני מרגיש שאיני מאמין ח"ו, וכן הלאה?

תשובה:

קיצור מהגליון הקודם: הוגדר שמחשבות כאלו, וכל מיני יסורי הנפש השונים, הם בכלל יסורים שנועדו למרק ולכרך את הנשמה ולכפר את העוונות. ולא עוד, אלא יסורי הנפש, כפרתם כפולה מיסורי הגוף. ונתגלה לנו ע"י הצדיקים, שזוהי פעולה מיוחדת שפעלו הצדיקים אצל הקב"ה שבדורנו האחרון יהיו יסורי הנפש, כדי לזרז ולמהר את תיקון נשמותינו, שנוכל לזכות במהרה אל הגאולה השלימה. וזו הסיבה שלא מצאנו בהרחבה ובאריכות בספרי הקדמונים אודות בעיות אלו, משום שעדיין לא היו כל כך מרובות כפי שהם בדור האחרון, לצורך תיקון נשמותינו.

ד. ההגדרה: כנגד הבחירה

עתה נתייחס לשאלתך הרביעית: **איך אני מבדיל בין מחשבות שהן חסר אמונה ח"ו, לבין מחשבות שהן יסורי הנפש?**

ועומק השאלה היא בכללות: מה מגדיר את יסורי ומחלות הנפש? והתשובה היא: כל סוגי המחשבות והרגשות שפועלים באופן בלתי רצוני? **נגד הרצון והבחירה שלך!** כשהאדם לא רוצה לחשוב משהו, והוא מתאמץ שלא לחשוב, והוא בוחר שלא לחשוב, והמחשבות פועלות שלא כרצונו ושלא כבחירתו, והן צפות גם כשהוא לא רוצה - זה לא נחשב כפגם בעבודת השי"ת. למעשה, כל המחשבות הטורדניות והרגשות הטורדניים, והכפיתיות, ופחדים, וחרדות, ודיכאוניות, וחששות מהעתידי, ותחושות חוסר ערך והשפלה מוגזמות, וכן הלאה והלאה - וכן, גם כאשר מדובר במחשבות טורדניות בענייני אמונה והרהורי עבירה ח"ו - אינם מגיעים מבחירה ומרצון. כל מי שהתנסה בזה ל"ע יודע, שגם אם הוא רוצה ובוחר שלא לחשוב כך - זה חזק ממנו.

כמו כן, כשמגיעות מחשבות שהן נגד השכל - גם הן כנגד הבחירה! למשל, כשאדם מסתפק בשאלה מסוימת, בין אם זה בשאלה בענייני אמונה ובין אם זה בשאלה בענייני גשמיים (וההולך בידו), אזי לאחר שקיבל את התשובה השכלית הבהירה, ולאחר שכבר הקשה את מה שיש לו להקשות על התשובה וכבר ענו לו גם על זה, והבהירו לו את כל הנקודות הדורשות בהיר, והכל כבר מוסבר ובהיר ומאיר ועניינים - זה אמור להתיישב על לבו ולהניח על הדעת ולהרגיע את נפשו.

אבל אם לאחר כל הבהירות השכלית הוא עדיין שואל "אבל... אבל...", והוא לא רגוע ומיושב, והנפש שלו לא מצליחה להתיישב, זה אומר שאין כאן **קושיא בשכל, אלא קושיא בנפש**. זוהי בעיה במעיות הנפש (והיא יכולה להיות ממנה סוגים הידועים לרופאי הנפש), ולכן חבל להמשיך לנסות להסביר בצורה שכלית. במצב כזה, צריך לבדוק איך מרפאים את הנפש.

זאת אומרת שוב, שאין כאן שום חטא מבחירה, אלא משהו כנגד הבחירה.

ה. בין מצוות ליסורים

ולכן כל הבעיות הללו אינן שייכות כלל לענייני עבודת השי"ת,

משום שזה לא תלוי כלל בבחירה. המציאות היא שהאדם המתנסה בכך אינו רוצה את המחשבות, הוא מנסה לדחות אותן, אבל הן משתלטות עליו בלי רצון. הוא מרגיש חסר אונים כמו שמישהו שולט עליו.

ולכן, במקום שהוא יאשים את עצמו שהוא חוטא ופושע גדול, שהוא יכול לבחור בטוב והוא בוחר ברע, ושהוא יכול לשלוט על עצמו ואינו מצליח - עליו לדעת שהוא פשוט **עובר עבשיו יסורים!** הן לך פעם כאבי ראש? זו היתה אשמתך? גם כאן מדובר ביסורים מלמעלה. הם לא בבחירה שלך (הבחירה שלך היא ללכת למטפל ולקחת תרופה, אבל לא יותר, כדלהלן). הם פשוט נועדו להביא אותך לתיקון הנפש.

כללו של דבר: יש סוגיא של "מצוות" ויש סוגיא של "יסורים". מצוות מקיימים עם בחירה ורצון; אם אתה בוחר בטוב, ולא רוצה ברע, ועדיין הרע מטריד אותך ומשתלט עליך בניגוד לרצונך ובחירתך - זה כלל אינו קשור לסוגיא של "מצוות".

והדבר בר פשוט דבר מאוד, שאדם לא ייתבע למשהו שאינו בבחירתו. יסוד כל מצוות התורה היא שהקב"ה נתן מתנה לאדם שיכול לבחור בין טוב לרע, אבל כל דבר שאין האדם יכול לבחור, הרי "אונס רחמנא פטריה", ויתירה מכך אמרו חז"ל ש"אונסיה כמאן דלא עביד דמי". כשמישהו עושה דבר מה באונס, הרי זה נחשב שלא עשהו כלל! ולכאורה הדבר תמוה: הא כיצד, הרי עשאו! אך התשובה היא שכל העשייה מתייחסת אחרי הבחירה, ואם האדם לא בחר - הרי שלא עשה.

ובכגון אפשר להמליץ את לשון הכתוב הנאמר באונס "צעקה הנערה ואין מושיע לה" - "צעק הכפיתיי (וכל מה שבדומה לזה) ואין מושיע לו".

ו. תנוח דעתך

בענין זה יש לציין גם **יסודו הידוע של ה'תניא'**, שכל הרהורי עבירה שנופלים לאדם ברעיונו, אינם שום איסור! האיסור הוא רק להשהות את ההרהור במחשבתו מרצון! עצם נפילת ההרהור במחשבתו אינה שום איסור! ומה שאמר הקב"ה "לא תתורו אחרי לבבכם" הכוונה שלא להשהות את המחשבה לרגע, אלא מיד לדחותה החוצה (וכמוכן שכן הדבר לגבי מחשבות זרות והיסח הדעת בחפליה).

זאת אומרת, שאם האדם מנסה בכל כוחו לדחות את המחשבות, ואינו מצליח בשום אופן, אין בזה שום איסור!

ולמשל, כשאדם מותקן בספיקות כפיתיים באמונה, והוא כבר יודע את התשובות הברורות על השאלות הללו, ובכל זאת נשאר אצלו הספק המקנן והנונץ "אבל, אבל, אבל", וזה לא יורד לו מהראש למרות שזה לא הגיוני בכלל, ולמרות שהוא כבר יודע שזה לא הגיוני בכלל, הרי שאין כאן שום איסור, אין כאן שום חסרון אמונה, אין כאן שום פגם, אין כאן שום טומאה, ובוודאי שח"ו אין כאן "חשש אפיקורס" כפי שהוא חושב על עצמו. **מה יש כאן יסורים!**

אל תחשוב שאלו תוצאות של העבירות שלך, אל תחשוב שאכלת פעם טריפות שמתמטמות את המה, אל תחשוב שהתגשמת בהמיות שפוגמת באמונה, אל תחשוב שזה פגם הדעת, ואל תפול ברוחן שח"ו נפשו פגומה ביסוד היסודות ועצם מציאותו של יהודי. אל תחשוב על דבר מכל הדברים הללו, שכן כל הדברים הללו נאמרו **במישהו שבחר בכך!** זה לא נאמר במישהו שבחר באמונה, ושלא ברצונו נכפה ומוטרד בכפיתיות להיפך אמונה. אין זה חוסר אמונה, אלא יסורי הנפש. אתה פשוט מתייסר ליסורי הנפש, ובכך מוכח את נשמתך! אתה חושב שאתה תיענש על המחשבות הללו ושהן עוונות? האמת היא שהמחשבות האלו הן **שחוסכות ממך עונשים רבים אחרים**,

חלק מהוצאות הגליון

נרבת ידינו החשוב והנכבד
הרה"ח ר' זאב יהיא'ל בעשר ש"ט"א
לרגל שמחת נישואי בנו

החתן המופלג **חיים יעקב ה"ו למו"ט**
שיתקיים א"ה **ביום חמישי א' דר"ח אלול ה'בעש"ט**
באולמי "אחיות וגשלי" רח' הרב מל"צ 13 בני ברק
בכותל מרח' ה'בעש"ט חק' ז"ע הודונו יעלה יפה יפה כנפן פחדות, ריבו
ל'בנות בית נאמן בישראל

הם כפרת עוונותיך!

ז. ורפא ירפא

אז מה באמת הבחירה שלי? מה אני כן צריך לעשות אם אני מתמודד עם יסורים כאלו? **כמו בכל היסורים שבעולם; כמו ביסורי הגוף - כך ביסורי הנפש.**

קודם כל להצדיק דין שמים, לדעת שמאתו לא תצא הרעות, ומכיוון שהיסורים האלו באים מהטוב והמטיב לכל, הרי שבוודאי בעומקם הם כל כולם טוב, וכמבואר בספח"ק שהשפעת היסורים היא גבוהה עוד יותר, רק שאין לנו כלים ראויים לקבל את גודל הטוב. ועל כן צריך לקבל יסורים באהבה ולשמוח בכפרת העוונות שהם מביאים, בזיכור ובתיקון הנשמה.

ושנית, צריך להתפלל להתרפאות מן היסורים, פשוט לבקש מרופא כל בשר לזכות לרפואת הנפש ורפואת הגוף. כי הקב"ה רוצה שתתגלה טובתו עליך, ושיתכפרו עוונותיך בלי שום יסורים, כי הוא יתברך יכול להשפיע לך ברחמי אשר אין להם סוף את כל התיקון אף ללא יסורים.

ואחר כך יש גם השתדלות שצריכים לעשות, לפנות לכל עזרה שהיא, הן לטיפול רגשי, והן לטיפול פסיכיאטרי (באמצעים רפואיים), כי כמו שניתנה רשות לרופא לרפא רפואת הגוף, כן ניתנה רשות לרופא רפואת הנפש. ובוודאי ובוודאי שיש רפואה למחלות הללו, כי כמו כאשר מתחדשות מחלות הגוף ה"י, הקב"ה שולח רפואות חדשות למחלות אלו, כך גם במחלות הנפש החדשות, שהקב"ה שולח רפואה שלימה.

ויש לדעת, שזוהי חובה קדושה ללכת להתרפא ממחלות הללו (ואם במחלות הגוף הדבר פשוט לכל שצריך ללכת להתרפא, הרי שבמחלות הללו אנשים נוטים להקל ולדחות את הדברים. והאמת היא כי במחלות הללו החובה להתרפא גדולה עוד יותר ממחלות הגוף), כי אין עוד דבר שמפריע מללמוד ולהתפלל ולעבוד ויתברך מתוך שמחה - מאשר יסורי הנפש. ועל כן חובתו של איש יהודי לחפש כל אמצעי אשר נכון להתרפא, כי ההפסדים ברוחניות כל עוד שסובלים מזה הם הפסדים עצומים.

וכהיום כל אחד יכול להתעניין אצל הרבנים והמשפיעים עמהם עומד בקשר, מי הם המטפלים והרופאים המתאימים לו, ובדרך כלל, הרבנים והמשפיעים כבר יודעים לשלוח למי שצריך.

ח. זה לא אני

ולסיום, ניגע בשאלתך האחרונה: **מה באמת העצה כאשר מתמודדים עם כל המחשבות הללו, ומרגישים שזה מנגד לאמונה ועבודת השי"ת? והרי אינך רוצה להרגיש שאינך מאמין ח"ו?**

העצה היסודית והכוללת היא, **לזכור שזה לא אני!**

ברגע שאתה יודע שזה מחלה, וזה משהו שאתה לא רוצה, משהו שאתה לא בוחר, וזה לא נובע מתוכך, אז אתה פשוט דואג שהמחשבות לא יכניסו גם 'אותך' לתוך המערבולת. מצדך שמישיכו להסתובב סביבך, אבל זה לא אתה. זה מחוץ ממך.

משל למה הדבר דומה: עמד אדם בבית הכנסת, ולצידו נעמד חסר דעת, שהתחיל לעשות לו פרצופים, למשוך את בגדיו, ולתלוש בשערות ראשו. בתחילה הוא ניסה להשתחרר ממנו, אבל השוטה היה אליים, והוא ראה שהוא לא מצליח להשתחרר. מה הוא עשה? הוא ניסה להסיח דעתו ממה שעושה השוטה סביבו, ולפחות ידע: **אני לא שוטה...**

כך גם כשהמחשבות הללו באות להטריד, אתה יודע שזה לא אתה, ואתה מנסה להסיח את הדעת מהמושגוענער שמרקד מסביבך. אני בעצמי מאמין, אני בעצמי טהור. אם זה רק היה תלוי ברצוני, גם לא הייתי חושב את המחשבות הללו. אבל מה לעשות שנגזר עלי יסורים וזה לא באפשרותי להשתחרר מהמחשבות הללו? לפחות אני יודע שזה לא אני.

בידיעה זו אתה יוצא לחירות. כי כמו שאם יעמוד לידך סיני שאינו מאמין בהשית רח"ל, זה לא יסבך אותך בעצמך (אולי יהיה אכפת לך על כבוד ה' המחולל, אך לא בקשר לנפשך), כי הוא זה הוא ואתה זה אתה. וגם אם הסיני לא עוזב אותך לרגע, הוא לא הופך לחלק ממך. כך גם המחשבות הללו, הן לא שלך. הם יסורים לכל דבר, שכימה שאתה מנסה להסיח דעת מהם ולקבל דין שמים באהבה, אתה זוכה למחילת וכפרת עוונות, זיכור הנשמה ושכר אלקי אין קץ.

והרופא לשבורי לב יחשב לעצבותו ברפואת הנפש בשלימות.

לא ללכת הלאה אל תוך הבור

היו אלו רגעי נועם שנצרבו בלבבות לנצח. ידיהם חפונות היו באותה שעה בידיו הקדושות של רבינו הקדוש זי"ע (בעל 'דברי אמונה'), אשר נשען עליהם והתהלך לאטו לעומת הרוח הטבריינית, ואזניהם היו נטויות כאפרכסת אל דברי הנועם וההדרכה הקולחות בשפה המיוחדת השמורה רק לרגעי רצון אלו של הטיול בנאות דשא, באותם רגעים התגלגלו והתגלו פנינים נדירים מחביוני לבו הטהור של רבינו זי"ע, אשר חלקם נשתמרו לנכסי נצח, להחיות ולהרוות הנפשות.

להלן סיפור מיוחד ששלפנו מאותו אוצר שרבינו זי"ע מספר על נס נפלא שאירע עמו בימי בחרותו, ומאלף מכך בינה לעבודת ה':

(תרגום חפשי מהתמלול המלא בספר 'בנאות דשא' ע' קפ"ט) "הנס הזה אירע עמי, כשעוד למדתי בישיבה בסעקלהיד, היה שם הסדר, שהיינו צריכים לסדר לעצמנו אכסניות אצל בעלי בתים מכניסי אורחים בעיר, שהיו מכניסים אותנו למשך זמן אחד, ובתחילת הזמן הבא כשחזרנו לישיבה היינו צריכים לסדר לעצמנו שוב אכסניא חדשה לזמן הבא.

"זה קרה בתחילת זמן חורף, כשחזרתי לישיבה, ובלילה אחרי גמר הסדר פניתי לאכסניא החדשה שלי. בחוץ כבר שרר אז חשך אפילה, ועוד לא היו אז מנורות רחוב, ובזמנים שלא היה לבנה היה ממש חשך אפלה ברחוב, שפשוט לא ראו מאומה מה שהולך ברחוב, אך הרי הכרתי את הדרך, ויצאתי לבית האכסניא."

"היו לפניי שני דרכים ללכת לאכסניא, דרך אחת היתה בתוך הישוב בין הגויים, והיתה דרך אחרת שקטה יותר, שלא הסתובבו שם אנשים כמעט, בחרתי ללכת בדרך השקטה. הלכתי והלכתי, ופתאום אני מרגיש שהקרקע אינה ישרה מתחתיי, הרגשתי שאני מועד ונופל לאיזה בור. נבהלתי, מה קורה כאן? אך לא ראיתי מאומה. לא חשבתי פעמיים, והתאמצתי בכל כוחותיי להחלץ מהבור, ומיד פניתי לדרך האחרת.

למחרת בבוקר כשכבר האיר היום, הלכתי אל המקום, לראות מה היה שם במקום הזה, וכמה נבהלתי לראות, שזה היה לא פחות ולא יותר, בור ענק שחפרו שם שהיה מלא בסיד, שאילו הייתי הולך עוד פסיעה הלאה בתוך הבור, היה הסוף לא טוב מאד, רח"ל. לא הייתי יכול אפילו לצעוק לעזרה, כשלא היה מי שישמע אותי ברחוב השקט הזה. הודיתי מיד לרבוננו של עולם בכל לבי על שהציל אותי בנס גלוי."

כשרבינו מסיק את הסיפור הוא פונה לתלמידים "למה אני מספר לכם זאת? כי אמנם לכתחילה צריכים לראות תמיד ללכת בדרך השמורה מכל סכנה, שלא להגיע בכלל אל הבור רח"ל, אך אם קורה רח"ל שללא משים אנו מוצאים עצמנו נכנסים אל בור, האם צריך ללכת עמוק יותר אל תוך הבור?! צריך תמיד לראות, כמה עמוק שרק נמצאים בתוך הבור, וכמה שכבר נפלו, לנסות להיחלץ כלפי חוץ."

מקור: בנאות דשא

הגליון מוקדש לעילוי נשמת
האה"ח מרת **פייגא יהודית** בת"ר
שלמה עליה השלום
נלב"ע כ"ח אב תשפ"ד
נרבת ידידנו החשובים
בנה הרה"ח ר' **יששכר דוב סאמעט** שליט"א
וחתנה הרה"ח ר' **רפאל לויפער** שליט"א

אלפי יהודים
ילמדו ויאירו עם
המאמר שלך!

קנה לעצמך
זכות נצחית:

מאמר שלך

יצירת
פאר
חסרת
תקדים:

ביאור
משולב

דוחות
ביטוח
החסידות

תמצית
וסיכום
העבודה
למעשה

לזכותך,
לישועתך,
להשפעתך
ברוחניות
ובגשמיות

בספה"ק
'מאור עינים'
עם הביאור
הנפלא 'קול'
דודי

שפותח את עיני
אלפי ישראל
באור החסידות

שפתותיו
דובבות בקבר:
כשאלפי
ישראל לומדים
במאמר שלך,
הם מעוררים
את כח הצדיק,
והוא מחזיר לך
טובה וממשיך
לך ישועה!

התקשר עכשיו וקנה מאמר לזכותך:

05041-31519